СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 41. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 21-го лютого 1942. No. 41. Jersey City, N. J., Saturday, February 21, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американські Війська, що Прибули на Яву Викликали Радість в Цілій Нідерляндській Індії - Японський Натиск Щораз Сильніший, Доносить Ґен. МекАртур з Филипин

ВАШИНҐТОН ПРО ЗМІНИ В БРИТІЙСЬКОМУ КАБІНЕТІ

ВАШИНҐТОН. — Вістка про зміну у воєнному кабінеті Чорчила та назначення міністром дотеперішнього британського амбасадора до Москви, Крипса, викликала одобрення у вашинґтонських урядових колах. Переміни в кабінеті означають усунення всяких спроб димісії Чорчила зо становища премієра міністрів. Також і цей факт, що б. міністер Бівербрук призначений для важної місії до Вашинґтону вважають кроком вперед в американсько-англійській співпраці. Бо присутність у Вашинґтоні лорда Біверврука, який має дволітню воєнну практику, як теж знає всі англійські недомагання, вважають додатнім явищем. Щодо Крипса, то про нього віддавна вже є опінія, що це один з чолових лівих політиків, якого ідентифікують з британським робітництвом. Та деякі вашинґтонські кола не є вповні задоволені з зазначення Крипса міністром, бо підчас останньої візити Ідена до Москви большевики мали домагатися, щоб Анґлія запевнила їм навсе Балтійські Держави, Басарабію та взагалі дала їм вільну руку у Східній Европі, а Крипс мав одобрювати такі совєтські домагання. Знову від хвилі свого повороту до Лондону Крипс далі обороняв ось ту політичну лінію СССР.

ВЕЛЕС ЗАПЕВНЯЄ ПОМІЧ ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

ВАШИНҐТОН. — Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив, що Злучені Держави Америки роблять все можливе, щоб допомогти краям Полудневої Америки в їх зусиллях оборонятися перед загрозою тоталітарних держав. Він говорив, що Америка висилає їм зброю та інші воєнні матеріяли. Очевидно, перші користають з американської допомоги ці республики, що станули солідарно на пан-американській конференції в Ріо де Жанейро.

ФРАНЦУЗЬКА ВІДПОВІДЬ НЕ ВДОВОЛЯЄ АМЕРИКУ

ВАШИНҐТОН. — Сомнер Велес сказав на пресовій конференції, що американський амбасадор у Віші буде далі інтервенювати до французького уряду в справі його відношення до Німеччини, бо дотеперішня його відповідь цілком не вдоволяє американський уряд. Департамент стейту мусить знати, які є відносини між Німеччиною й Францією, а головно, яка є французька співучасть в офензиві маршала Ромеля проти анґлійських військ в північній Африці. Анґлійці обвинувачують уряд Віші, що він активно помагає німцям, хоч згідно з ухвалами німецько-французького перемиря, Франція не є обовязана допомагати свому переможцеви мілітарно.

ҐИЛ ЗВЯЗУЄ ФИША З ВІРЕКОМ

ВАШИНҐТОН. — Джордж Ґил, б. секретар конґресмена Гемилтона Фиша, якого засудили за кривоприсягу, зізнав на процесі відомого німецького пропаґандиста Ґеорґа Сильвестра Вірека, що Вірек та конґресмен Гемилтон Фиш сходилися разом, та що Вірек співпрацював з конґресменом проти приступлення Америки до війни.

КНУДСЕН ПРО ПРОДУКЦІЮ ЛІТАКІВ

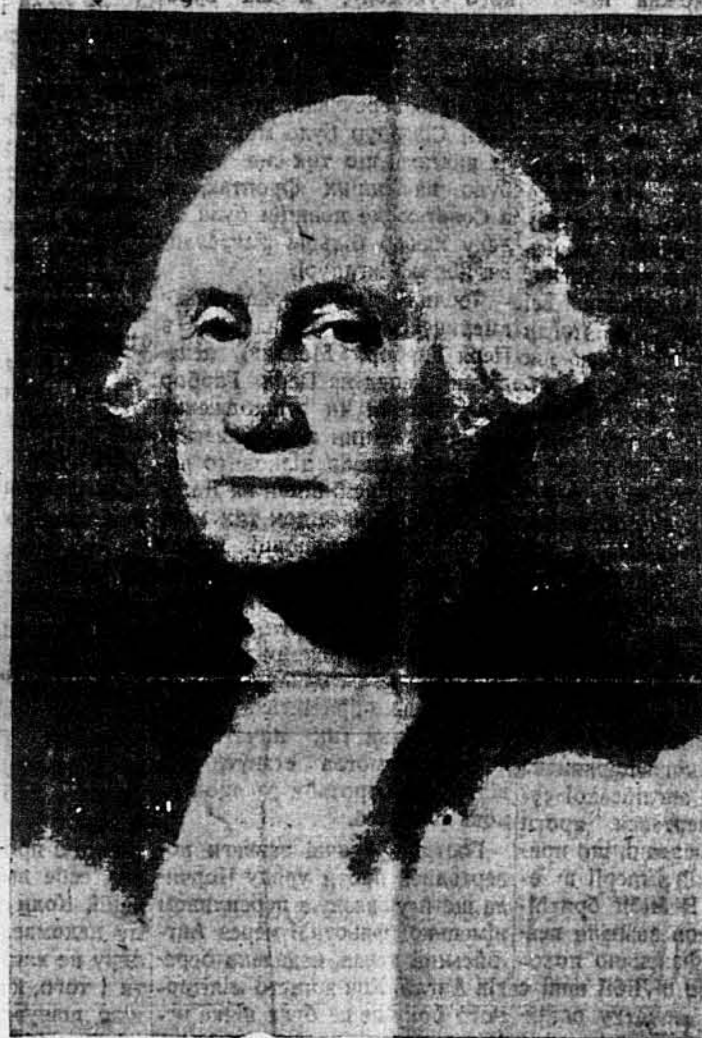
ГАРТФОРД (Конн.). — Ґен. Вилйем С. Кнудсен заявив, що в 1942. р. Америка випродукує 42,000 літаків згідно з установленою програмою президентом Рузвелтом. Він відмовився підтвердити, чи в наступному році американські фабрики випродукують 185,000 літаків. Кнудсен твердив, що він знає, що буде в цьому році, а за наступний не говорить.

КВЕСТІОНУЮТЬ СТАНОВИЩЕ ВОЛТЕРА ВИНЧЕЛА

ВАШИНҐТОН. Члени Морської Комісії палати послів запитали секретаря маринарки полк. Накса, щоб він вияснив, чому Волтер Винчел, відомий колюніст та радіовий коментатор, в однострою старшини маринарки виголошує свої радіові промови з рамені торговельної фірми. Один конґресмен мав зажадати, щоб Винчила призначили на остров Самоа, або щоб він зрезиґнував зо своєї позиції в маринарці. Винчел сказав у першій радіовій промові по вступленні Америки у війну, що морські власти дозволили йому далі займатися його журналістичною та радіовою діяльністю. Полк. Накс мав відповісти, що він мало знає про Винчела та мусить засягнути докладніших інформацій від контр-адмірала Джейкобса, шефа бюра мореплавства.

СТИМСОН ПРО ЗАВДАННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — Секретар війни Стимсон заявив, що американська армія приготовляється до офензивних операцій проти Держав Осі, та що вона не буде роздріблена на малі відділи в цілях оборони. Він твердив, що такі випадки як обстрілювання острова Аруби в Західній Нідерляндській Індії, можуть повторитися частіще, але це не змінить факту, що Америка приготовляє могутню армію, яка має стрінути ворога далеко від границь Америки.

George Washington -- Father of His Country

АМЕРИКАНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ ПРИБУЛИ НА ЯВУ

БАТАВІЯ (Ява, Східна Нідерляндська Індія). — Прибуття перших американських військ та літаків на поміч військам Обєднаних Держав, що держать фронт проти японців в Нідерляндській Східній Індії, викликало велике одушевлення та радість серед пригнобленого останніми невдачами населення цих голяндських посілостей. Хоч американські війська прибули в незначній кількости, про те їхня присутність вказує, що голяндці не воюють самі та що вони можуть надіятися дальших допомог з Америки.

ТВЕРДИНІ МАНІЛЬСЬКОГО ЗАЛИВУ ПІД АРТИЛЕРІЙСЬКИМ ВОГНЕМ

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни повідомляє, що японці почали сильно обстрілювати твердиці, що бережуть входу до Манільського Заливу. Рівночасно з тим ворог посилює свій натиск на американсько-филипинські лінії на суші, підтягаючи ве нові й нові підмоги під фронт. Хоч з головного штабу ґен. МекАртура доносять, що американські війська зуміли відбити натиск японців в певних місцях, одначе ця перемога ледви чи має більше значіння в обличчі того великого завдання, яке жде ґен. МекАртура, а саме видержати давно-готований японський наступ.

ЯПОНЦІ ПЕРЕЙШЛИ РІКУ БІЛІН

РАНҐУН. — Японські війська на більшім відтинку перейшли ріку Білін і вигнули цілі оборонні позиції на бурмськім фронті. Завзяті бої там продовжуються. Активною була повітряна сила Обєднаних Держав, в якій головну ролю грали американські літаки і летуни.

НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ НІМЦІ ВІДСТУПАЮТЬ

БЕРН. — Совєтські звідомлення подають, що на центральнім фронті, на позудне від міста Вязми, совєтські війська розбили цілком німців на 45-милевім фронті і німці в поспіху відступають. Смоленськ внаслідок цього знайшовся в обстрілах з обох боків. Совєтські війська внаслідок тих воєнних операцій здобули місто Хрести, недалеко Веліша, що лежить над верхньою частиною ріки Двини. Ті війська повели також сильні наступи на ленінґрадськім фронті і біля Харкова.

ПОНОВНЕ БОМБАРДУВАННЯ ПОРТУ ДАРВІН

КАНБЕРА (Австралія). — Японські бомбовики масово налетіли на Порт Дарвін і його бомбардували. Це вже другий день японці бомбардують цей Порт. Він важний тим, що з нього йде поміч Обєднаних Держав на остров Ява, який японці тепер збираються здобути.

ЧОРЧИЛ ПЕРЕОРҐАНІЗУВАВ МІНІСТЕРІЯЛЬНИЙ КАБІНЕТ

ЛОНДОН. — Чорчил уляг публичній опінії і тим переорґанізував свій міністеріяльний кабінет. Деяких міністрів усунув, а на їх місце приняв нових. Крім того зменшив число міністрів з девять до сім. До найзамітнішої зміни в тім кабінеті належить це, що приступив до нього сер Стафорд Крипс, людина комуністичних поглядів. Він був півтора року британським амбасадором до Москви і недавно звідтам повернув. По повороті він заявив, що в Совєтах є багато такого, що можна подивляти, але є багато й такого, що не треба впроваджувати в інших краях. Але комуністичної науки він не опрокинув. Стафорд Крипс займатиме уряд „лорда приватної печатки", а також провідника нижчої парляментарної палати. Замітною зміною є і це, що Чорчил назначив заступника премієра, яким буде провідник з Партії Праці, К. Атлі. Міністер праці Е. Бевин, який недавно втішався великими впливами в Анґлії, далі залишається в кабінеті, але його впливи змаліли. Бевин був юнійним орґанізатором і в тім характері увійшов був до британського кабінету. Лорд Бівербрук, що мав міністерство продукції, приїде до Америки і тут буде працювати у звязку з продукцією Британії і Америки.

РОЗПОЧАВСЯ СУД В РІОМ

РІОМ (Франція). — Дня 19. лютого ц. р. розпочався в малім французькім містечку Ріом, суд над двома бувшими французькими премієрами, над двома бувшими міністрами і б. начальним вождом французької армії, ґен. Ґамеліном, за те, що, мовляв, вони втрунули Францію у війну, хоч Франція не була до цього готова. Відразу на початку б. премієр Л. Блюм заявив, що цей суд не судить їх, за які небудь провини, тільки судить демократичну систему і Французьку Републику. Бувший премієр Далядіє заявив, що цього суду потрібно для німців, які хочуть в той спосіб змусити французів признатись до вини у викликанні війни. Інші міністри заявили, що уряд Петена не має конституційного права переводити над ними цього суду. Ґен. Ґамелін заявив, що він не може допустити до того, щоб суд обвинувачував і судив французьку армію, тому він і його адвокат, впродовж цілої розправи будуть мовчати і на ніщо не будуть відповідати. Проти цього запротестував б. премієр Блюм, який сказав, що через те вся вина буде спадати на політичні чинники.

БРИТАНІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ

ЛОНДОН. — В британськім парляменті міністер війни Андерсон заявив, що Анґлія готує свої збройні сили не лише до оборони, але й до нападу. Зрозуміло, що оборона Анґлії є в тій підготовці найголовнішою справою, казав він. Бо колиб Анґлія впала, то всі пляни до нападу будуть унеможливлені. Анґлія мусить вдержатись за всяку ціну. Водночас Анґлія скупчує сили, в людях і матеріялах, щоб підготовити наїзд на Европу. Для тої цілі, казав він, Анґлія будує багато транспортових літаків і „ґлайдерів". Замітне це, що недавно вістка з Лондону також говорила, що німці в теперішню пору будують багато „ґляйдерів". Виходилоб, що будуча повітряна війна буде мати далеко ширші розміри, ніж дотепер.

КИТАЙЦІ ЗНАЙШЛИ НОВИЙ ШЛЯХ ДОСТАВИ

ЧУНКІНҐ. — Китайський уряд маршала Чіянґ Кай-Шека заявив, що маршал Кай Шек, будучи в Індії розвязав справу достави воєнних матеріялів для Китаю. Як відомо ті матеріяли дотепер плили Бурмським Шляхом. Але внаслідок загрози тому шляхови з боку японців, він стає непридатним для дальшого транспорту. Порт Ранґун, через який теж переходили воєнні продукти, тепер підмінований. Китайський уряд говорить, що тепер продукти плистимуть з індійських портів просто до Китаю. Мабуть в тій цілі буде використана Асамська дорога. Також будуть використані ріки і зубні залізниці, які переїздять через високі Гімаляйські гори.

НА БЛИЗЬКІМ СХОДІ ОЧІКУЮТЬ УДАРУ ДЕРЖАВ ОСІ

БЕЙРУТ (Лібанон). — В міжнародних колах таке переконання, що з весною Держави Осі пробуватимуть завдати тяжкий удар Обєднаним Державам на терені Близького Сходу. Той удар буде походити з Лібії, від армії маршала Ромеля, а також з боку Кавказу, від німецьких армій, що стоять на Україні. Обі німецькі сили натраплять на тяжкий опір. Британці на Близькім Сході скупчують великі сили. Німецька невдача на тім терені може бути початок кінця німців. Вони це знають, але внутрішні обставини змушують їх до ризиковних кроків. Час в Европі працює на користь німців, говорять ті кола.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить писати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

У РІЧНИЦЮ ВАШИНҐТОНА

Дня 22. лютого припадає річниця народження Юрія Вашингтона, котрого заслуги для Америки такі великі, що про нього принялася загальна назва Батька Свого Краю.

Ті заслуги справді такі великі, що властиво ніяка назва, і ніяка посмертна згадка не може віддати їм повної справедливости. Тим трудніще зібрати ці заслуги в рамці короткої статті, коли про цю постать написано вже тисячі грубих томів і все ще пишуться нові, які відкривають все нові сторони цієї великої людини й нові фази його широкої діяльности.

Всеж таки річницю його народження святкують по всій Америці кожного року; бо в спогадах про минуле життя й діяльність находять натхнення для поборювання труднощів у сучасному й нову віру в світлу будучність цього краю. З того огляду важним є власне сьогорічне святкування річниці його народин, бо власне між теперішнім положенням Злучених Держав і положенням їх у часи Вашингтона заходять замітні подібности й аналогії.

Найважнішою заслугою Юрія Вашингтона для Злучених Держав був його провід у війні за незалежність американських кольоній. Він був командантом військ, які воювали за ідею, що 13 країв в Америці має перестати бути кольоніями в розумінні економічної, чи культурної, чи політичної філії іншого, „рідного", краю, а мають стати державою, рівнорядною з цим краєм за морем. Проти системи монархії висунули американські кольонії систему консеквентної демократії, в якій уся влада походить з вибору правлених. Хоч як ці ідеї видаються нам звичайними й самозрозумілими, тоді вони були непривичні, непризнані, революційні. Боротьба за усталення їх була довга й завзята й кривава. Нераз у ній воєнна доля хиталася в користь старого.

Під певним оглядом ця історія повторяється на наших очах. Як у часи Вашингтона, так і нині великі сили кидають визов ідеї, що Америка мається правити американцями. На наших очах по правління американськими краями посягаються загребущі руки. І в наші часи на поміч їм ідуть симпатії певних кругів населення Америки, які переняті ідеями, ворожими до ідей, за якими правління має виходити з правлених. Як у часи Вашингтона, боротьба між двома течіями заповідається довга, завзята й кривава.

Історія американської революційної війни показує, як велика ідея народоправства запалила революційну армію до надлюдських зусиль. Память тої війни й свідомість великих ідей, за які йде боротьба в теперішній світовій війні, не лишають у день Вашингтона сумніву, що й цим разом перемога лишиться по боці народних прав, народних свобід і народного поступу.

АНГЛІЙСЬКИЙ КРИТИЧНИЙ ЗМИСЛ

Хоч як англійці шанують свого премієра Чорчила, проте та пошана до його особи не затемнює їм очей і як Британська імперія зазнає якоїсь більшої невдачі, провідні англійські кола дивляться критично і на Чорчила та його уряд, висказуючи їм гіркі критичні заввагі. Бо інтерес нації це щось святе, яке в дану хвилину може бути доручене одній особі, а в другу хвилину, коли покажеться, що та особа не виконує якслід своїх обовязків, — іншій.

Англійці добре розуміють, що невдача може нераз спасти на націю не з вини якогось провідника. Невдача може спасти внаслідок помилок, давних попередніх провідників, які вже зійшли зо сцени. Може спасти внаслідок вищої сили, перед якою не годен був врятувати нації ні найбільший політичний ум. За такі невдачі не можна винувати даного провідника при владі і не можна його усувати від влади, бо через те можна накоїти нації ще більшої невдачі.

Та питання, як пізнати, чи дана невдача впала на націю через недогляд, або нерозум того провідника, що є при владі, чи внаслідок якихось інших незалежних від нього причин? — Щоб довідатись якслід про причини якоїсь невдачі, треба над нею дискутувати, треба видвигати всі можливі причини, які могли на це скластися, не затаюючи нічого і не лякаючись, що тими занитами та критичними увагами можемо когось обидити чи надірвати його авторитет. Іншого ліку на це нема, а є тільки дискусія, обширна, докладна, неустрашима, а при тім інтелігентна, фахова, систематична, яка розбирає правду від брехні немов зерно від полови й відділені в той спосіб зерна не змішує опісля знов з половою, тільки постійно зберігає їх чистими.

Гнів англійського парляменту, а також англійської суспільности, звертався проти Чорчила за ті невдачі, що припали Британській імперії в останніх часах. В Лібії британські війська знов зазнали певної поразки. Фактично положення британців в Лібії нині є краще, ніж на початку останньої британської офензиви проти військ маршала Ромеля. Але англійська нація озлоблена на Чорчила тому, що він на початку тої кампанії майже з певністю заявляв, що британці мають великі сили в Лібії і знищать армію маршала Ромеля. Показалось опісля, що хоч вони мали великі сили, тих сил було замало, щоб знищити армію Ромеля. Значить Чорчил в розцінці помилився. Правда, можна сказати, що Чорчил своє передбачення опирав на порадах британських ґенералів в Лібії. Але добрий провідник не звалює вини на інших, тільки вину перебирає на себе. Тимбільше тоді, коли він є в позиції кожної хвилі роботу своїх підрядних провірити, змінити, чи зовсім припинити. В лібійській кампанії Чорчил можливо дещо загнався, бо не передбачував, що прийдеться знову висилати з Єгипту на інші фронти і тим ослабити наступ проти армії ген. Ромеля.

Коли ходить про Сінгапур, то тут вина Чорчила є проблематична. Оборонні позиції Сінгапуру будувались давно, ще коли його не було при владі. Але вже за його влади ті оборонні позиції мона було скріпити. Коли не можна було основно змінити впродовж двох місяців фортифікації і повернути їх проти Маляйського суходолу, можна було бодай післати до Сінгапуру більше війська і літаків. Це останнє лежало в силі Чорчила. Він не заперечував, що скріпити Сінгапур було можна, але вияснив, що тих сил треба було на інших фронтах, як в Советах, де позиція була в дану хвилю більше загрозлива, ніж в Сінгапурі.

Чорчил далі оправдувався американською невдачею в Перл Гарбор. Мовляв, ненадійний напад на Перл Гарбор і затоплення чи ушкодження великої частини американської фльоти і літаків цілковито переміняли спосіб війни на Далекім Сході. Внаслідок тих морських невдач японці могли свобідно посилати під охороною своїх боєвих кораблів військові транспорти, які висаджували на ріжних територіях війська й окупували. Американсько-британська фльота, зазнавши тих початкових невдач, не могла станути до відкритої боротьби з японською фльотою.

Гострі критичні завваги повертались проти уряду Чорчила ще й у звязку з перепливом німецької фльотилі через Англійський канал, недалеко берегів Англії. Хоч з чисто мілітарного боку це не була ніяка невдача, але це затронуло честь морської сили Англії і це англійців найбільше заболіло. Як це можна допустити до того, щоб німецькі кораблі перепливали собі попід ніс цілій англійській повітряній фльоті, й до того під досягом прибережних батерій? Чорчил заявляв, що англійська повітряна і морська фльота зробила серед даних обставин все можливе, щоб німецькі кораблі затопити. Англійські моряки і летуни виявили величезне геройство. Але не вдалось їм цілковито затопити німецьких кораблів. Зате вдалось їх ушкодити і зробити їх на певний час небоєздатним. З чисто мілітарного боку та втеча німецьких кораблів з французького порту в Брест, до домашнього порту в Гельґолянд, для Англії є корисна, казав Чорчил. Бо стоячи в Брест німецькі кораблі мали широке вільне море і могли виїздити на Атлантійський океан в цілі наїздів на британські кораблі. Коли вони з того вигідного порту втекли, значить були змушені до того британськими силами. Ті сили з літаків постійно бомбардували згадані кораблі та завдавали їм шкоди. Вони далі будуть бомбардувати німецькі кораблі, тепер в німецьких портах, з тою сатисфакцією, що бомби, які не влучать в сам корабель, влучать в чисто німецьку землю, а не в французьку.

Оборона Чорчила назагал була переконлива і він далі при владі, хоч можливо, що по тих невдачах і критиці його авторитет хвилево дещо обнизиться. Але, як було сказано інтерес нації стоїть понад поодинокими особами. Мужня, безоглядна критика зробила своє і переконала широкий англійський загал, що в проводі нема клік, які служать собі взаємно, звязані особистою льояльністю, а тільки є провідники, які шанують себе взаємно за службу нації. Коли та служба в дечому недомагає, вони ні на хвилину не вагаються скритикувати і того, кого ще вчора всеціло шанували. Там де є така мужня критика широкий загал має таке внутрішнє переконання, що зроблено все, що можна було зробити. А коли й трапляються недостачі і помилки, ті помилки випливають з недосконалости людей, а не з перегнитої системи, для якої влада є цілию, а джонглювання інтересами народу, є лише засобом до цілі.

Всесловянська Любов Чи Хвилева Політична Конюнктура?

Читаємо тепер щораз частіше про оживлення всеслов'янської ідеї. А це в звязку з консолідацією всього словянства проти гітлерівської „панівної німецької нації", що хоче запанувати над цілим великим словянським світом. Якби тут тільки про це ходило, то всьо булоб гаразд. Така консолідація булаб дуже пожадана. Але під одним застереженням, щоб під тою консолідацією не крилась облуда, себто для одних словян воля, а для других неволя. А є такі побоювання, коли місце давнього московського імперіялістичного словянофільства, що вже знидiло, малоб заняте „червоне" словянофільство, себто той московський комунізм, який старався не тільки захопити провідництво серед всього словянства, але стати рішальним чинником в „всесвітній пролетарській революції". Більшевики, будучи зручними майстрами пропаганди та агітації, намагаються злучити клич всесвітнього комунізму з ідеями всеслов'янства. Та це легко не йде тому, що в двох останніх декадах серед всіх словянських народів ідея словянського обєднання зазнала поважних поразок.

І так, в часі польської незалежности (1918—1939. рр.) поляки воювали куди більше зо своїми словянськими сусідами, ніж з пан-германською загрозою. Спершу воювали з українцями, в 1920 році із „словянськими" большевиками, а рік пізніше дерлися на життя й смерть з словянськими братами-чехами за Тешин та Шлеськ. А в 1938 р. при вівісекції Чехословаччини словянська Польща відіграла знову погану ролю,.

Не добре списувались чехи у відношенні до українців чи словаків. Це саме можна сказати про сербів у відношенні до своїх братів, хорватів і словінців, що часто не знали іншої мови. від мови бомб і ножів.

А вже буде зайвим говорити про трагічне положення українського народу по причині ворожого відношення до нього його словянських сусідів, в першу чергу Московщини і Польщі. Всі ці словянські держави поводилися так нещадно з українським поневоленим народом, що їх панування над Україною бувало гірше від давнього татарського лихоліття.

А тепер погляньмо на рік 1939, коли то імперіялістична Німеччина почала підбій світа руйнуванням та плюндруванням у першу чергу словянських держав. Паде Чехословаччина, знищено Польщу, вкінці безпощадна воєнна машина Гітлера звернулася проти Совєтського Союзу, що ще в 1939 р. помагав йому добити розгромлену Польщу. У такому моменті зачинає знову лунати клич: Словяне, єднаймося перед пан-германською небезпекою та загладою! Ставаймо до боротьби всі разом: росіяни, українці, поляки, чехи, словаки, хорвати, серби, болгари й словінці. Клич знаменитий, коби тільки був зовсім щирий, себто колиб мав на думці справжне визволення всіх. А так є, що в тих кличах з Куйбишева, Лондону й Ню Йорку можна завважити, що в них поминається долю українського народу. Вправді не ігноруються його цілковито, бо навіть сам Сталін кількома наворотами згадував про поневолення України та українського народу гітлерівською Німеччиною. Але зате з усіх боків збувається мовчанкою те, що буде з українським народом, як він позбудеться німецьких окупантів.

Що за причина? Невжеж українці не є словянського походження? Не всеж вони не хочуть тої волі, якої бажають собі інші словянські народи? Отже не згадується за те тому, що українці хочуть звільнитися не тільки зпід панування Гітлера, але також не хочуть словянського, себто московського чи польського ярма. Ось тому то й теперішні панслявісти так зручно виминають українську проблему в цій так важній і рішальній боротьбі людства. Ось таке наставлення помічується зарівно в писаннях поляка І. Матушевського („Нови Сьвят"), як і в писаннях „Нового Русского Слова", не згадуючи вже про таких українських „Бенедиктів Арнольдів", якими у відношенні до України є галицькі кацапи. Що більше, навіть деякі американські часописи, які є обслуговувані журналістами з анти-українського табору, свідомо чи ні, піддержують цю саму лінію. Ось така журналістка як Соня Тамара („Ню Йорк Геральд Трібюн" з 17. лютня 1942 р.), пишучи про змагання всіх словян проти тевтонів - німців, ані словом не згадує про українців та їх бажання жити у свобідній державі.

Отже є воля, коли іде про сербів, болгарів, чехів, поляків і москалів, а нема її, коли мова про 45 міліонів українців? Ось і через таке метушня навколо нової пан-словянської ідеї, що булаб тепер зрозуміла, навіть пожадана, стає досить підозрілою.

Гітлер є смертельною загрозою для України, подібно як для Польщі, Чехословаччини, Сербії чи Росії. Нема нікого серед чесних українців, що визнаваби німецьку окупацію України. Та коли українці є проти німецького окупанта, то це ще не значить, що вони хочуть вернути в неволю Москви чи Варшави. Вони не бороться за повалення одної тиранії, на те, щоб на її місці прийшла давна тиранія, чи настала якась нова.

Коли проти імперіялістичної Німеччини мають станути всі словяни, то вони мають бути обєднані великою ідеєю свободи для всіх, більших чи менших словянських народів. Ось це буде пан-слявізм, що матиме глибокий відгомін та всебічну піддержку всіх тих, в кого плизе хоч краплина словянської крови.

Таке ставлення справи мусить лягти в основу не тільки боротьби проти Гітлера, але також це є перша дійсно тривала підстава до обєднання всіх словянських народів. Тоді щойно цей гін за обєднанням буде природним, бо його вузли будуть спаяні справжньою всесловянською любовою. Без засягнення тих підставових заложень, а і в тому без цілковитої зміни у відношенню московської й польської політики до України, неможливе є обєднання словянських народів. Хвилеве обєднання всіх проти-гітлерівських сил може існувати так довго, доки не буде знищений Гітлер. Та це не буде тривале всесловянське обєднання.

НА СЕЛІ

Повість

(57) М. ШКОЛИЧЕНКА

„Витаю усіх тих приятелів моїх, що не встигли ще забути про мене".

Гості тимчасом оглядали коверту і прочитали на печатках „Харківська почтово-телеграфна контора". Усім відомо було, що в Харкові жив Мисаків приятель і всі зрозуміли, яким чином надійшов Мисаків лист з того світа. Гості завязали межи собою живу бесіду, кожний висловлював свій погляд на покійного Мисака, хвалив його добре серце, турботи про інтереси Уляни Іванівни, кожний висловлював також свої догадки про те, через що саме такий, а не інший плян виробив собі покійний Мисак для пересилки грошей і що хвилини звертався до Мисачихи, щоб вона підкріпляла того або іншого в його догадках. Не зрозумів тільки дід Омелько такої дивовижі і просив паню пояснити йому.

— Все, діду, розкажу, все, та тільки не сьогодня, а завтра, — пояснила вона дідові.

Старий Омилько вийшов. Уляна Іванівна звеліла подавати обід, витала своїх гостей, але була схвильована, неспокійна, хоче і не видавала цього. Що ділялося в душі Уляни Іванівни, трудно було зрозуміти, алеж видно було, що ваганням її про те, чи їхати, чи не їхати — настав кінець, бо сидячи за столом і замислившись на декілька хвилин, у неї мимоволі зірвались з уст такі слова:

— Поїду, конче поїду! Ніхто і ніщо не затримає мене! Сам Максим Петрович благословить мій путь...

XIV.

Коли гості порозіздились, Уляна Іванівна ще раз перечитала Мисакового листа і довго над ним думала. Зміст непрочитаної частини листа був точнісенько такий, як і в тому листі, що передав їй Горбацький після смерти Максима Петровича. Уляна Іванівна рішала тепер питання: чи виходити замуж за Горбацького, чи ні? Під свіжим враженням останнього листа перед очима її пробігло усе коротке життя і діяльність її чоловіка. Мало зробив він користи на селі, алеж він був щирий, добрий і чесний. Га що і за які вчинки моглаб вона докорити свого покійного чоловіка? За довгу бездіяльність його? Алеж до пятьдесяти літ він був самотній, одинокий; він був некидько. Останнє в усьому винуватило його. А що він кохав її, про це і думок не може бути. Що ладен був цілком віддатися народови — це свідчить і нещасна поїздка його за лікарем і останні турботи про медичні знання та права своєї жінки... Листи його до Горбацького і до неї — чи цеж не свідок високоблагородної душі його? Він страждав, болів серцем, що вгадував взаємні симпатії Горбацького і її, а тимчасом умів придушити в собі усі ті турботи і щиро від душі благословляє їх на шлюб. Уявився Уляні Іванівні і лікар Горбацький... Образив він її, не пошанував її гідности, самолюбства, алеж вона кохає його, кохає і він... Не їхати, значить, за кордон, не добувати собі знання і права лікаря, віддатись коханню, скористуватись життям для себе у молодий свій вік... Скористуватись? Задля себе скористуватись? Занехати бажання Максима Петровича, свої власні, віддати переваги шлюбу, а не університету, скінчити вік жінкою, матірю, а не лікарем у отцьому рідному селі, межи отцією темною,в але рідною масою?.. У Мисачихи билася кров у жилах, туманилося в очах, але вона ніяк не могла розвязати цього питання. Перевінчатись, казав Горбацький, і тоді поїхать. О, ні! Вона не здатна дробити своє почуття, своє кохання!... Одружитись здобувши права лікаря, тобто через декілька років — та чи можливож це? Чи може вона разом віддатись і науці і коханню? Одночасно думати про зміст лекцій і про кохання до Горбацького? Та чи й ждатиме сам він декілька років? О, ні! Це рішати треба так, або так.

Другого дня ранком покликала вона до себе діда Омелька, перечитала його тої листа, що отримала вчора, перечитала й того, що передав їй Горбацький, пояснила дещо старому, а потім обиди свої руки поклала дідови на плечі і дивлячись йому в очі, запитала:

— Діду, скажи мені поправді, по совісти: чи виходити за лікаря Горбацького, чи ні?

Дід подумав трохи і відповів:

— Виходьте пані, і простіть мене, старого, що я тоді образив вас!

— Я, діду, не серджуся! — відповіла Уляна Іванівна.

* * *

Через декілька днів вона була вже у Франції, урядила всі свої діла і коли цілком уже заспокоїлась, першим чином перечитала ще раз листи свого чоловіка, ще раз подумала над ними і відповіла, нарешті на нерозвязане своє питання:

— Ні, за Горбацького замуж я не піду!

Відповідь її була тверда, рішуча й непохитна.

(Кінець).

ПОМЕР АНДРІЙ ЧЕХІВСЬКИЙ

Бічними шляхами надійшла з окупованої Франції вістка про смерть Андрія Чехівського...

Отже ще одна тяжка втрата. Відійшов з цього світу один з тих незломних, висококультурних, активних українців давнього типу, які все своє життя віддавали українській ідеї й за неї клали голови.

Андрій Чехівський походив з священичої родини. Чехівські з діда-прадіда були все в духовній верстві, ще від того Запорожця Чуприни, який перший висвятився та додав до свого прізвища — Чехівський.

Родина Чехівських дала Україні борців, які ніколи не схиляли голови перед ворогом. Віддавали Україні все життя й вмирали з її іменем на устах. Суворий присуд долі, який тяжить над українським народом тяжким тягарем, упав також і на цю славну родину; жадному з її синів не судилось упокоїтись біля своїх батьків на Україні, в рідній Гороховатці. Справдились пророкування старої матері Чехівської, яка, вмираючи в 1912 році, сказала, що ніхто з дітей не ляже поруч її могили, а рознесуть свої кістки по всьому світу. І так, старший Чехівський, Віктор, славний український революціонер, поклав голову в першій світовій війні „не за Україну, а за її ката". Володимир Чехівський, премієр Директорії, та Микола, полковник Синьожупанників і командант Киева за Директорії, конають на засланні, відбувши Соловецькі муки після большевицького „Процесу Українських Націоналістів". Андрій Чехівський помер, а Олекса тиняється на вигнанні. Там-же й сестра Зіна.

Отже доля тяжко відплатила лицарям України, які ніразу не зганьбили українського прапору і не забрудили українського імени...

Андрій Чехівський народився 7-го грудня 1879 р. в родині священика села Гороховатки, на Київщині біля Трипілля. Вчився, як і його брати, в Київській Духовній Семинарії. А потім в школі співу Миколи Лисенка, в проф. Олександра Мишуги, в якого був улюбленим учнем і повинен був стать помішником, наколиб Мишуга був залишився на Великій Україні. Мав чудовий голос-тенор — і все мріяв про музичну каріеру. Брав завше живу участь в українськім культурнім і політичнім життю Киева. За Української Республики служив в посольстві в Римі як аташе, а по упадку української влади і розвязанню посольств, опинився в Парижі в страшних злиднях і повній самітности. Перейшов всі етапи еміґрантського бідування і на старости років залишився без праці й будь яких засобів існування. Українська родина Єреміевих, з якою його вязала найщиріша двружба й спільна еміґрантська доля, старались за всяку ціну допомогти йому дістатись з Парижа до Швайцарії, де сама перебувала, але й та вільнолюбна й славна Республика Швайцарська, що споконвіку давала захист політичним збігцям всього світу, не спромоглась дати візу українському революціонерови. Нещасний Чехвіський бідував в холодному й голодному Парижі, держачись при життю завдяки скромній допомозі друзів — українських еміґрантів. Жура за рідним краєм, злидні, невдачі й повна безвиглядність підточували нерви й серце покійного і так він упокоївся 12. грудня м. р. в католицькому домі „Нуазі ле сек" під Парижем, як пишуть — у страшній тузі й не чуючи рідного слова. Поховали його в томуж місці 16. грудня (1941 р.- українці - еміґранти, які численно прибули зо всіх закутин окупованої Франції, щоб хоть чудовим хором та квіткою віддать останню шану вірному синові України...

Мені особисто тяжко писать ці стрічки, бо покійний Андрій був моїм щирим приятелем з молодих ще літ. Вязала мене з ним, як і зі всею родиною Чехівських, і школа, й життя, й українська музика. Володимир Чехівський був моїм товаришем з часів у Семинарії й Київській Академії, Андрій і Микола вчились там же одночасно зі мною, а молодше покоління Чехівських було вже моїми учнями і в тій же Семинарії і в Жіночій Духовній Школі. З Андрієм же особисто вязала мене ще й школа Лисенка, де ми обидва вчились (він — співу, а я — композиції), й українська пісня. Вона власне відіграла рішучу ролю в світогляді й долі всіх Чехівських, як не раз розказував мені покійний. В ті страшні часи, коли в Росії „на всіх язиках все мовчало", українська пісня й хори були єдиним джерелом, з якого живилась українська свідомість, де формувалось молоде українське покоління й запалювалась національним вогнем українська душа на віки, до загину, як це було й з Чехівськими. Вся родина Чехівських була просякнута тим духом і ентузіязмом, який давала пісня та який робив дім Чехівських радісним, світлим українським куточком на мовчазній, суворій і сумній, тодішній Україні. Отже світлий дружній спогад про гарні хвилини, проведені там, та любі, щирі й палкі розмови з покійним, пісні з ним співані, нехай будуть ласкавою ухмілкою при гіркому останньому слові „Прощай!". А книга страждань України запише на своїх сторінках ще одне благородне імя — „Андрій Чехівський".

Д-р Олександер Кошиць.

Простори Британської Спілки Держав

Складові частини британської спілки держав розкидані по всьому світу, а звязуються в одну імперію особою короля і силою британської фльоти. Фльота тримає в своїх руках морські шляхи поміж окремими частинами імперії, які мов ланцюг оточують ввесь світ. Головкою ланцюга є острів Великобританія, з яким фльота звязує поверх 20 окремих островів.

1. Остров Великобританія має 94,000 квадр. миль простору й розділяється на Шкотію, Анґлію й Валію. Тут є столиця імперії, Лондон, осідок короля й парляменту, великі промислові й торговельні осередки. Населення около 47 міліонів.

2. Найближчим до цього центру кільцем ланцюга є Ірляндія. Це самостійна держава, звязана деякими справами з Британією. Це остров простором 32.5 тисяч квадратових миль з населенням 4.3 міліонів. Політично ділиться на дві частини: Ірляндію й Улстер. Ірляндія — окрема держава, Улстер — провінція Анґлії. Ірляндія хліборобська, Улстер індустріяльний. У 1933. році Анґлія вивела своє військо з ірляндських портів.

3. Ґібральтар — фортеця в скелі над проливом з Атлянтійського океану в Середземне море, охороняє й контролює цей пролив, затримує ворожі Анґлії кораблі. В руках Анґлії є він від 1713. року.

4. Остров Мальта на Середземному морі, між Сицилією й Африкою. Довжиною 17 миль. Велика фортеця й морська та летунська база. Перепочинок для кораблів, що пливуть з Анґлії до Індії, загорода для італійських та всяких інших кораблів, що пливуть по Середземному морі. До Анґлії належить від 1814. року.

5. Остров Кипр, морська база коло берегів Азії.

6. Палестина, Транс-Йорданія та Мезопотамія (Ірак) по сусідству з Арабією, автономні области.

7. Суезький канал, під контролею Анґлії.

8. Анґлійсько - еґипетський Судан, у спільному володінні під проводом анґлійського ґубернатора.

9. Єгипет, самостійна держава в тісному союзі з Анґлією.

10. Британська Східня Африка: Кенія, Уґанда, Занзибар, Танганійка, Родезія та інші кольонії.

11. Південно-Африканський Союз — домінія, що складається з Капляндії, Наталу, Трансвалю та інших земель.

12. Західньо-Африканські кольонії: Сієра-Леоне, Золотий Беріг, Ніґерія, частини Камеруну й Тоґо.

13. Півостров Арабії: Аден — фортеця, що захищає проплив з Червоного моря до Індійського океану.

14. Остров Цейлон — багата кольонія.

15. Індія — напів домінія, що має свій національний конґрес і віцекороля; великі природні скарби; ділиться на велику кількість окремих державок, племен і каст, які ворогують між собою.

16. Маляйський Півостров з фортецею й морсько-летунською базою Сінґапур, яка відограє в Азії таку ролю, як Ґібральтар в Европі, стереже й контролює шляхи з Індійського океану в Тихий. На Маляйськім півострові пять федеральних держав.

17. Частина острова Борнео та низка інших дрібніших островів, надзвичайно багатих природніми скарбами. Кольонії.

18. Остров Ґонґ-Конґ, що належить до Анґлії від 1841. року, охороняє вїзд до гирла ріки Кантон, що є шляхом до Китаю.

19. Австралія — материк, около 3.3 міліонів квадратових миль та 8 міліонів населення. Домінія. Союз місцевих держав. Хліборобсько-скотарська країна. Найбільший у світі продуцент вовни. Друге місце після Канади по плеканні й вивозі пшениці. Третій збройний осередок імперії. Капітал переважно анґлійський.

20. Нова Зеляндія — остров простором 104 тисяч квадратових миль з населенням 2 міліони. Летунські бази для Тихого океану.

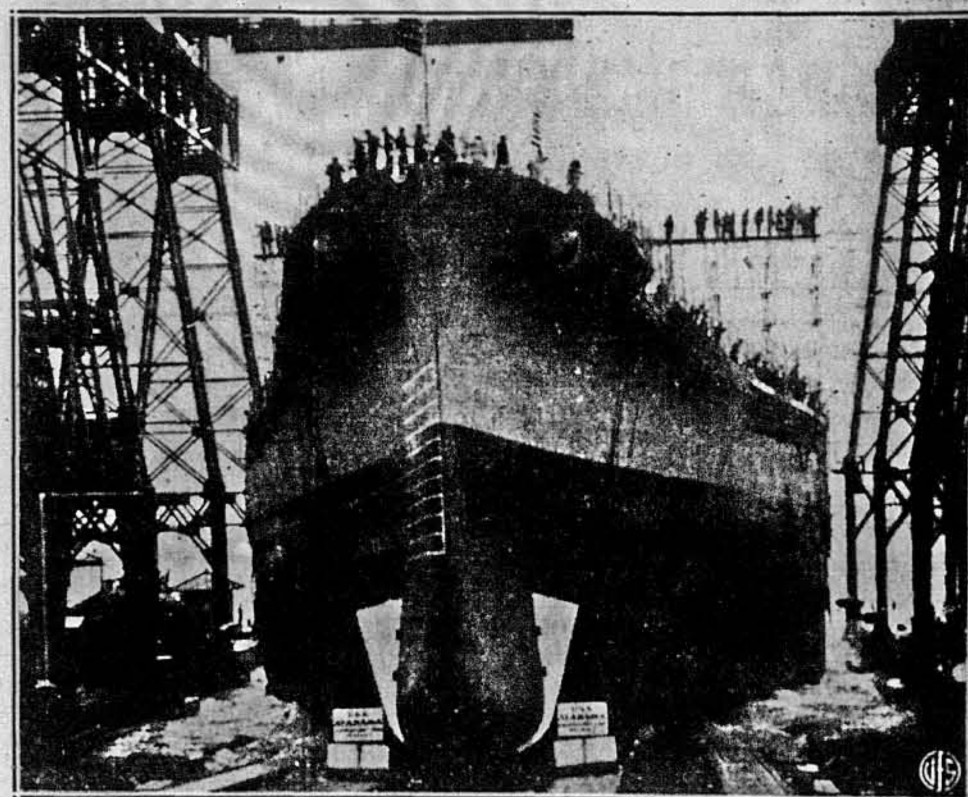
21. Британська Океанія — около 250 ріжних дрібніших островів на Тихому океані, серед яких більші: Фіджі, Соломонові, Ґілмерта, Еллис та інші.

22. Канада — домінія, з простором 3.694,863 квадратових миль та поверх 11 міліонів населення. Друге головне місце по виробі збройної сили й перше в плеканні пшениці.

23. Британська Західня Індія: Бермюда, Багама, Барбадос, Джамайка, Трінідад, Табаґо та інші — морські й летунські бази.

24. Фалкендські острови — морські бази.

Отже Велика Британія це щонайменше 24 більших окремих просторових одиниць, які є кільцями в одному державному ланцюгу, що ним оперезано ввесь світ.

НОВИЙ „БОЄВИЙ ВІЗ"г—З доків у Норфовку, в стейті Верджінії, спущено оноді на воду дредност „Алабаму" девять місяців перед плянованим речинцем. Секретар фльоти Накс у своїй промові, виголошеній на врочистости спущення на воду, заявив, що ця подія означає конець „оборонної ери" та початок „воєнної ери".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

З діяльности Українського Демократийного Клюбу.

В 1933 р. в нашій громаді Гемтремк, Міш. засновано новий Український Демократичний Клюб, не зважаючи на це, що існували інші того роду клюби. Історія цього клюбу, подібно як судьба всіх американсько-українських орґанізацій, довга та повна жертвенних трудів. Родився він в недостатках. Через кілька літ льокувався в комірнім, бо не мали ми власної домівки. Згавалося, що ось-ось клюб розлетиться.

Та так не сталося. Клюб здобув собі право громадянства в нашій громаді та почав розвиватися, бо члени клюбу прийшли до переконання, що це замало є лиш належати до клюбу, але треба творити в ньому центр товариського й громадського життя.

І жаття в клюбі поплило відтоді кращим руслом. Клюб вистарався кільком членам політичні заняття. Не було жадної імпрези, підприємства чи народнього свята, щоб клюб не взяв в них участи.

Знаючи, що Америка є у війні, й що цю війну вона мусить виграти, клюб не забуває за свої громадсько-патріотичні обовязки. Цього року клюб закупив за $200 Бондів Державної Оборони, жертвував $127 на закупно бомбовика від міста Дітройт і зобовязався давати на Американський Червоний Хрест по $5 місячно аж до самого кінця війни. Крім того клюб закупив 10 примірників „Історії України" М. Грушевського та „Богдан-гетьман України" Ю. Вернадського. Книжки ці вислано до ріжних американських людей і установ. Клюб позичив $500 на будову місцевої української католицької церкви, а $267 держить в резерві на ці українські потреби, які напевно будуть по закінченні цьої війни.

Треба також згадати, що клюб має свій власний дім, гарну гостинницю без цента довгу та кілька тисяч готівки в банку.

Йосиф Крупка.

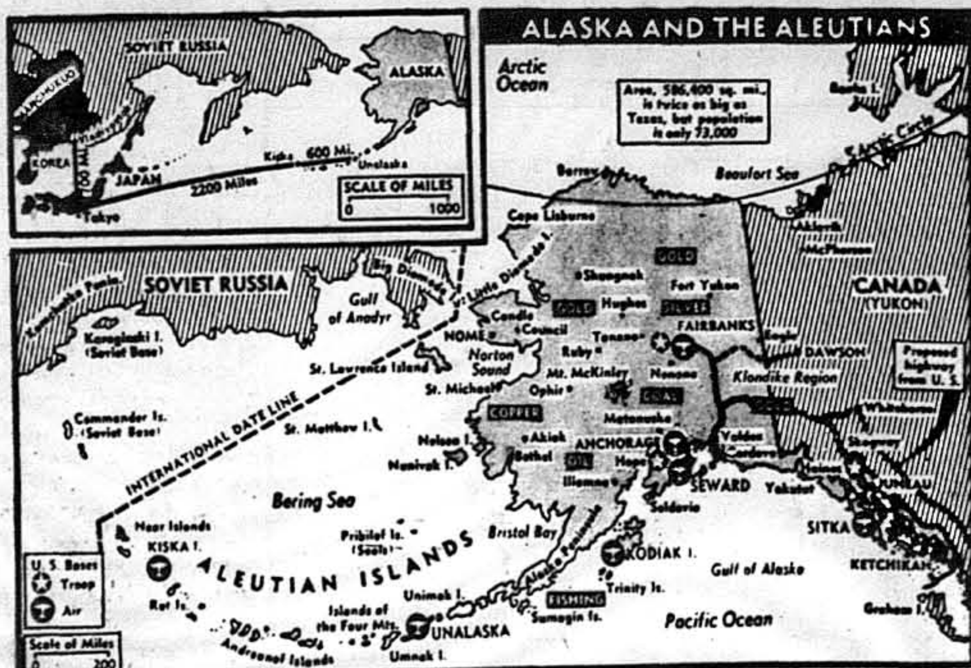
ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Закуповують Бонди.

На річних зборах Братства св. о. Николая, відділ 99. У. Н. Союзу ухвалено закупити Бонд Оборони на суму сто долярів. Відділ 99. є найстаршим відділом у Вилкс Бері, Па. Хоч він не є тут найбільшим відділом, то проте перший сповнив горожанський обовязок завдяки дбайливости Союзовців-піонірів.

ДЖОРДЖ СИЛВЕСТЕР ФІРЕК котрого федеральна прокуратія називає найважнішим німецьким пропаґандистом в Америці, станув у Вашинґтоні на суд за те, що не подав уряді певних приписаних законом даних.

ВОРОГ МОЖЕ НАПАСТИ НА АЛЯСКУ.—На недавній пресовій конференції в Білому Домі президент Рузвелт звернув увагу на можливість японського нападу на Аляску. Коли його спитали, чи може Аляска відбити напад, він відповів: Певно, що ні.

Маленька мапа вгорі показує, що від Токийо до Алевтських островів усего 2,200 миль. Німеччина має 150 літаків системи Дорнієра, що можуть летіти з ладунком бомб на віддаль 7,500 миль. Чи Японія має такі літаки, не відомо.

ТЕПЕР В УНІФОРМІ.—Карол Лендис, фільмова акторка, відома як „светер ґерл оф мувіс", закинула светер і оділася в уніформу. Тепер вона переходить вишкіл оборонця домів в Лос Анджелес.

YOUR ARMY

(This is the thirty-ninth of a series of articles, prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

In the years following the First World War the Army maintained schools for all of its arms and services, in addition to those already described, in this series. The Quartermaster Corps, the Engineers, the Chemical Warfare Service, the Coast Artillery, the Adjutant General's Department, the Finance Department, Signal Corps, Ordnance Department and Medical Corps were among the War Department agencies which maintained schools for the training of both commissioned and enlisted personnel.

Through the years of peace, with a small regular army as the only normal source of students, these schools were comparatively small establishments and their courses of training were exceptionally thorough. Not only did they equip the student for his military duties in his special branch but they gave him a sound theoretical foundation and broad practical experience which could be utilized to advantage in starting a career in civil life in the event he decided to quit the Army. A considerable number of successful civilian technicians, mechanics and specialists received their basic training in their chosen careers in one of these Army schools. This training was, in fact, one of the inducements to enlistment.

For higher military education of officers the Army maintained two schools, the Command and General Staff School at Leavenworth, Kansas, and the War College at Washington, D. C. In the former, officers were given training in the handling of the higher tactical units by means of map problems and tactical rides. In the latter they were given training in the handling of the problems of grand strategy. The courses lasted nine months and required intense application on the part of the students.

Soon after the War in Europe created a National Emergency for the United States the Army found it necessary to revise its educational system in order to increase the output of trained personnel. This revision included expansion of the schools and the shortening, intensification and specialization of the courses. The peace-time schedule had contemplated fiitting men for instructors, and also providing them with training they could utilize in civil life. The selective service act made available a considerable number of men who possessed professional knowledge of their subjects sufficient to qualify them for instructors once they had been taught to apply their knowledge in the Army way. In the cases of those who were not so well equipped the needs of the Army became paramount and the courses were designed to produce soldiers capable of doing a special job to the shortest possible period of training. This system does not, however, deprive the soldier of the training which will assist him later in civil life. Once he has completed his school course he begins practical experience which in the small peace-time Army which preceded the emergency it was not possible to provide for him.

The emergency defense program of training provided an opportunity for practice and experience in the various trades, arts and professions not only greater than available under the old peace-time Army system, but far more varied and comprehensive than anything the average workman could hope to obtain in civilian life. With the advent of hostilities the opportunities for practical experience in virtually every field of human endeavor—there is hardly any talent or skill, except perhaps that of the beautician, which the modern army does not require—have increased beyond the most optimistic hopes of peace-time. Th net result is that any individual taken into the Army, whether by operation of the selective service act or by his own enlistment, will have a chance to return to civil life with a specialized training which he could have obtained as a civilian, under normal, peace-time conditions, only through the expenditure of more time than he will spend in the Army and considerable money, whereas the Army will pay him for the service he gives it while improving his own capabilities.

The changes made necessary by the situation in respect to national defense also are reflected in the Army's schools for the higher education of officers. The War College was suspended for the duration of the emergency and its facilities devoted to War Department activities Members of its faculty and its graduates were assigned to duties which enable them to give practical application to the theories they have studied in the War College. The organization of large units, and the training of these units in maneuvers, provides opportunity for actual field training to supplant the map problems and tactical rides of the peace-time Command and General Staff School, the facilities of which are being utilized for the training of qualified young officers in various specialized duties of staff and line. These courses cover three months. The output of graduates is being increased as rapidly as the ficilities of the school can be extended.

The rapidity with which the Army's school system was expanded in the face of the emergency and its adaptability to a program of rapid expansion has demonstrated the soundness of the planning by which the Army established the original schools. The successful manner in which it operated through the emergency is evidence that it can be readily adjusted to the needs of a nation at war.

Чиряки.

Чиряки бувають ріжного роду і ріжної величини. Чиряк є болючим місцем під шкірою, спричиненим тим, що під ню передісталися заразки (бакцилі), котрі викликують запалення залоз, призначених до виділювання поту, що спричиняє малі, почервонілі і сверблячі прищики.

Більші чиряки виростають на протязі кількох днів нераз до величини голубячого яйця. Є вони ясно червоні, округлі й спочатку тверді, а після мякнуть по нагромадженню в них матерії. Такі чиряки є дуже болючі, докучливі в ночі як в день і перешкаджають у спанні. Сусідуючі з ними залози підлягають побільшенню і змякшенню, внаслідок чого повстає гарячка в місці, де показались чиряки.

Заразки, які дісталися під шкіру, спричиняють завсігди чиряки, хіба, що відпорність шкіри є дуже сильна. Причини ослаблення шкіри, а наслідком цього і легкого творення чиряків можуть бути такі:

1. Загальне ослаблення по причині недокровности, невмілого відкормлювання, зденервування деяких вичерпуючих організм недуг, цукриці і недуги нирок..

2. Льокальне ослаблення шкіри через безнастанне її подражнення, або тріскання її від ношення гострої одежі, шкірні недуги або інші причини сверблячки і драпання. У той спосіб заразки розносяться, або втираються в шкіру і спричиняють чиряки.

Чиряки показуються поодиноко або громадно. Нераз вони появляються по кілька разів на тім самім місці, а це доказує, що заразки полишилися внутрі шкіри. Чиряки є заразливі і можуть повстати на ріжних частях тіла, а передовсім на шиї, обличчю, під пахами, на плечах, тощо. Чиряк дозріває звичайно в 7 до 10 днях і якщо його не проріжеться, тріскає, а тоді з нього випливає матерія. Рана гоїться звичайно в сімох або кільканадцятьох днях.

Часта поява чиряків доказує, що організм потребує відповідньої дієти, трашу, щеплення, застрикувань, свіжого повітря, або пастильок, що мають залізо та аршенік. Важною річчю в подібних випадках є придержуватися чистоти, бо витискання чиряків або драпання спричиняє переношення заразків на інші части тіла. Малі чиряки можна здержати в їхнім розвитку при помочі смарування йодиною або кольодіоном. Великі чиряки належить віддати лікуванню лікаря. Чиряка коло носа, на горішній губі або в усі треба піддати лікуванню лікаря.

Учені годяться, що наше сонце вкінці розлетиться в стращній експльозії, одначе це не наступить скорше, як за кілька біліонів літ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Асторії, Л. Ай., Н. Й., помер дня 16. лютого 1942. по короткій, але небезпечній нирковій недузі член Бр. св. О. Николая, від. 5. У. Н. Союзу,

ТЕОДОР БЕРНАЦЬКИЙ.

Покійний уродився в році 1884, в селі Краснопуще, повіт Бережани, в Галичині, Зах. Україна.

До У. Н. Союзу вступив 25. лютого 1929. р. При смерти числив 58 літ.

В Америці в смутку полишив жінку Катерину і замужну вже доню Анну, замешкалих в Асторія.

За життя був дуже приємної та товариської вдачі.

Похорон відбувся в четвер, 19. лютого, з дому жалоби, 43-10 Ґренд Ев. в Асторія до церкви св. Юрія в Ню Йорку, а відтак, при здвизі родини, знайомих та членів Братства, на цвинтар Кальварія, в Брукліні.

Відпочивай, Друже, у прибраній нашій Вітчині Америці, і хай Тобі вільна земля Вашинґтона буде легкою!

Михайло Беля, секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 509. Відмовлено волі.

Тарзан став тепер вязнем піратів. Привязаного до стовпа його стеріг Алі, якого ум не був дуже глибокий, але серце щире.

Одного разу він прошептав до Тарзана: „Могутній Тарзане, я твій приятель. Я розвяжу шнурки і ти можеш собі поплисти на беріг".

„А ти поплинеш зо мною?" — запитав Тарзан. „Ні", відповів Алі. „Я втратив багато крови в боротьбі і далеко не можу плисти".

„Коли ти допустиш до того, що я втечу, тебе за те вбють. Тарзан не купує своєї свободи ціною чужої крови".